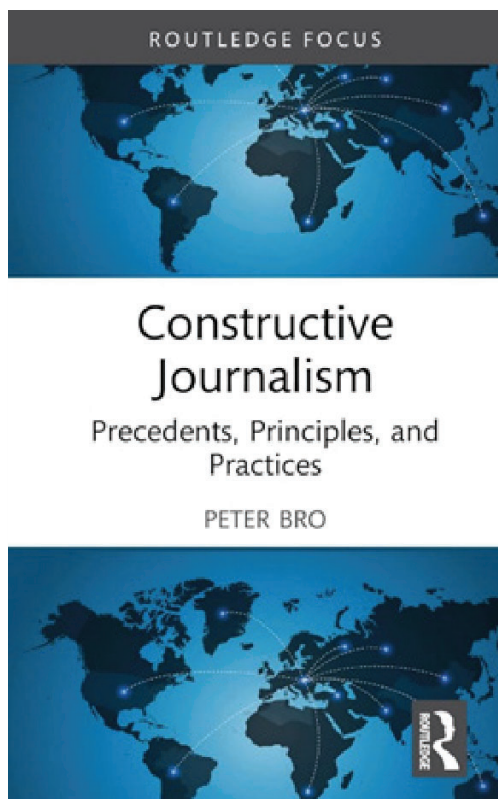

บรรณนิทัศน์

นิธิดา แสงสิงแก้ว¹

ชื่อหนังสือ: *Constructive Journalism: Precedents, Principles, and Practices*

ผู้แต่ง: Peter Bro

สำนักพิมพ์: Routledge

ปีที่พิมพ์: 2024

จำนวนหน้า: 96

ราคา: hardback £49.99

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. กลุ่มวิชาการสื่อสารศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หนังสือ *Constructive Journalism: Precedents, Principles, and Practices* เขียนโดย ปีเตอร์ โบร (Peter Bro) ศาสตราจารย์และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาเพื่อวารสารศาสตร์ (Director of the Centre for Journalism) University of Southern Denmark จัดอยู่ในกลุ่มหนังสือวิชาการประกอบการเรียนการสอนและการค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับนักวารสารศาสตร์ เหมาะกับผู้สนใจหาคำตอบว่า ทิศทางวารสารศาสตร์จะเป็นอย่างไรต่อไป ปีเตอร์ โบร อธิบายแนวคิด constructive journalism ด้วยตัวอย่างการนำไปใช้ที่หลากหลาย ทั้งจากทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อถอดรหัสความหมาย หลักการ และแนวทางนำไปใช้สำหรับทักษะของ ปีเตอร์ โบร ดูเหมือนว่า แนวทางตามชื่อหนังสือเล่มนี้จะเป็นทางออกสำหรับงานวารสารศาสตร์ในปัจจุบันและอนาคต แนวคิด constructive journalism เมื่อแปลเป็นภาษาไทยเคยมีผู้ใช้คำว่า “วารสารศาสตร์เชิงสร้างสรรค์” (มติชนสุดสัปดาห์, 3-9 สิงหาคม 2561 https://www.matichonweekly.com/column/article_124021) แต่สำหรับตัวผู้เขียนบรรณนิทัศน์ มีข้อสังเกตว่า จะเป็นการแปลความที่ยังไม่ตรงใจได้อย่างที่ควรจะเป็น ดังนั้น ในข้อเขียนนี้จึงขอใช้ทับศัพท์ว่า constructive journalism แทนการพยายามแปลเป็นภาษาไทย เพื่อให้ตรงตามความเข้าใจมากที่สุด

Constructive journalism เป็นหนึ่งในแนวคิดด้านวารสารศาสตร์ที่นักวิชาการทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ ที่มาของหนังสือเล่มนี้เป็นหนึ่งในหนังสือชุด (book series) ที่รวบรวมเนื้อหาและจัดพิมพ์โดย Routledge Focus on Journalism Studies ประกอบไปด้วยหนังสือในชุดรวม 8 เล่ม ที่เน้นประเด็นด้านวารสารศาสตร์ศึกษาร่วมสมัย ได้แก่ (1) *When Media Succumbs to Rising Authoritarianism Cautionary Tales from Venezuela's Recent History* บรรณาธิการโดย Ezequiel Korin and Paromita Pain (2) *Front Page Scotland Newspaper and the Scottish Independence Referendum* ผู้เขียนโดย David Patrick (3) *Public Television in Poland: Political Pressure and Public Service Media in a Post-communist Country* ผู้เขียนโดย Agnieszka Weglinska (4) *Election Politics and the Mass Press in Long Edwardian*

Britain ผู้เขียนโดย Christopher Shoop-Worrall (5) *Journalism's Racial Reckoning: The News Media's Pivot to Diversity and Inclusion* ผู้เขียนโดย Brad Clark (6) *Re-examining the UK Newspaper Industry* ผู้เขียนโดย Marc Edge (7) *Humanitarian Journalists: Covering Crises from a Boundary Zone* ผู้เขียนโดย Martin Scott, Kate Wright, and Mel Bunce และ (8) *Constructive Journalism: Precedents, Principles, and Practices* ผู้เขียนโดย Peter Bro เล่มนี้

กายภาพของหนังสือ *Constructive Journalism* จะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ (1) Introduction to Constructive Journalism (บทนำ) (2) Precedents of Constructive Journalism (เงื่อนไขของการใช้แนวคิดในเวลาที่ผ่านมา) (3) Principles of Constructive Journalism (หลักการของแนวคิด) (4) Practices of Constructive Journalism (การนำแนวคิดไปใช้) และ (5) Conclusion (ส่วนสรุป) โดยในภาพรวมของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 96 หน้า ให้กรอบและคำอธิบายที่ทำให้เข้าใจตัวแนวคิด หลักการ และข้อถกเถียงของแนวคิดได้ค่อนข้างกระชับแต่สมบูรณ์ ซึ่งน่าจะเป็นหนังสือเล่มที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจพัฒนาการของวารสารศาสตร์จากมุมมองสากลได้ดีอีกเล่มหนึ่ง

จาก “กระจกวิเศษบอกข้าเถิด” สู่บทวิพากษ์การทำงานของสื่อ

ปฐมบทของ ปีเตอร์ โบร อธิบาย constructive journalism ไว่น่าสนใจ โดยนำเอา “กระจกวิเศษ” (The Devil's mirror – Foreword) ในนิทานคลาสสิก สโนว์ไวท์ (The Snow Queen) ของ Hans Christian Andersen ขึ้นมาอุปมาอุปไมยการทำงานข่าวของสื่อมวลชน สำหรับผู้อ่านทั่วโลกที่เติบโตมากับนิทาน สโนว์ไวท์ย่อมต้องรู้จักกระจกวิเศษเป็นอย่างดี เพราะเป็นของใช้ที่พระราชินีใจร้ายใช้ส่องถามว่าใครสวยที่สุดในปฐพี ปีเตอร์ โบร เปรียบเทียบการทำงานของสื่อ กับกระจกวิเศษที่ส่วนหนึ่งทำหน้าที่บิดเบือนไม่ให้ความจริงแท้ปรากฏ (A mirror that distorts whatever it reflects – Foreword) โดยเฉพาะกับความพยายามของสื่อที่ลดทอนพื้นที่การนำเสนอ “ความดี” ในขณะที่มักขยายความสำคัญของ

“สิ่งเลวร้าย – bad side of things” ให้ปรากฏชัดมากขึ้น โบรกล่าวถึงความผูกพันส่วนตัวกับนิทานของ Andersen ด้วยว่า เป็นนิทานของชาวเดนิช ประเทศเดนมาร์ก ในขณะที่ตัวเองก็เป็นชาวเดนิช และมากไปกว่านั้น ยังอาศัยอยู่ในเมืองชื่อ Odense ซึ่งเป็นเมืองที่ Hans Christian Andersen เติบโตขึ้นมา ดังนั้นสำหรับแนวคิดที่อธิบายการทำงานของสื่อว่า เหมือนความบิดเบี้ยวของกระจกที่กำหนดขอบเขตความจริงและนำเสนอต่อสาธารณะ จึงเป็นข้อสังเกตของ ปีเตอร์ โบร ในช่วงเวลาที่เขาได้เติบโต ศึกษาในสาขาวารสารศาสตร์ และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพวารสารศาสตร์ของเดนมาร์กตลอดมา

นักวารสารศาสตร์หลายรุ่นพยายามรักษาจุดยืนทางวิชาชีพด้วยการสะท้อนภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของสังคม ซึ่งในทางทฤษฎีเป็นหลักในงานวารสารศาสตร์ที่ต้องการตีแผ่ข้อเท็จจริงในทุกพื้นที่ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มร่วมที่กลายเป็นวิธีคิดใหม่ของนักวารสารศาสตร์จากประสบการณ์ของ ปีเตอร์ โบร คือ ความพยายามในการทำให้สังคมกลายเป็นพื้นที่ที่ดีขึ้น ปลอดภัยขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการทำงานของนักวารสารศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” (social responsibility) จากวิธีคิดนี้จึงนำมาซึ่งรูปแบบการทำงานวารสารศาสตร์ที่ปรับเปลี่ยน ไม่เพียงแต่การนำเสนอหรือสะท้อนภาพปัญหา หากแต่ต้องเดินหน้า มีส่วนร่วมต่อการหาคำตอบสำหรับทางออกพร้อมด้วย พื้นฐานความเข้าใจดังกล่าวเป็นจุดกำเนิดของ constructive journalism ซึ่งอาจเจอการใช้คำอื่นๆ ที่แสดงนัยของการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้งานวารสารศาสตร์เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาสังคม เช่น “solutions journalism” “civic journalism” หรือ “problem-solving journalism” ซึ่งถึงแม้ว่าแนวคิดนี้จะช่วยขยับงานวารสารศาสตร์ออกไป แต่ในทัศนะของ ปีเตอร์ โบร สิ่งที่ยังคงต้องเน้นย้ำคือ การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (impartiality) ความเป็นกลาง (objectivity) และความรับผิดชอบต่อสังคม (social responsibility) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นพื้นฐานความคิด และเป็นหัวใจหลักของงานวารสารศาสตร์ในทุกยุคทุกสมัย

ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจ หากหนังสือเล่มนี้ของ ปีเตอร์ โบร ผู้ที่เป็นทั้งนักวิชาการ อาจารย์ และคณะกรรมการในองค์กรสื่อของเดนมาร์ก จะดำเนิน

เรื่องด้วยการให้ความสำคัญกับหลักการและแนวคิดทางวารสารศาสตร์ เพื่ออธิบายกรณีศึกษางานข่าวในปัจจุบันและอนาคตจากทั่วโลกผ่านมุมมองเชิงทฤษฎี ดังจุดยืนที่ผู้เขียนกล่าวไว้ตั้งแต่ในหน้าแรกๆ ของหนังสือว่า “nothing is as practical as good theory”

Introduction to Constructive Journalism

ปีเตอร์ โบร เริ่มต้นบทแรกในหนังสือด้วยคำถามคลาสสิกตามหลักสูตรที่สอนวารสารศาสตร์เบื้องต้นทั่วโลกว่า “อะไรคือข่าว” (What is news?) แล้วอธิบายบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนผ่านการทำงานในห้องข่าวว่า มักนำเสนอสิ่งที่เป็ “ปัญหา” ของ “คนบางคนและบางพื้นที่” (somebody somewhere, p.1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอประเด็นเรื่องงบประมาณรัฐ การฉ้อราษฎร์บังหลวง อาชญากรรม อุบัติเหตุ การเจ็บป่วย และอื่นๆ ซึ่งถูกประเมินว่าเป็น “ข่าวที่ดี” จากมุมมองคุณค่าข่าว โดยสื่อมวลชนต้องทำหน้าที่ดีแผ่เนื้อหาเหล่านั้นเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบ นอกจากนั้น หลักการของงานวารสารศาสตร์ที่ดีที่เคยยึดถือปฏิบัติกันมาคือ การแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และการทำให้พื้นที่ข่าวเป็นการนำเสนอปัญหาโดยแท้จริง ถึงแม้ว่าลักษณะและประเภทของปัญหาที่เกิดขึ้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมที่แตกต่างจากเดิม

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 เป็นต้นมา ได้มีการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับงานข่าว ซึ่ง ปีเตอร์ โบร กล่าวว่า เป็นครั้งแรกที่มีการนำเสนอการวิพากษ์การทำงานแบบ “คนบางคนและบางพื้นที่” ที่เน้นมิติของปัญหาให้กลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า constructive news มากขึ้น โบรยกคำพูดของ Ulrik Haagerup ผู้อำนวยการข่าวของสถานีวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศเดนมาร์ก ที่สะท้อนวิสัยทัศน์ว่า นอกจากการนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นผ่านการรายงานข่าวแล้ว สื่อมวลชนยังต้องมีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหา หรือเป็นส่วนหนึ่งของการหาทางออกไปด้วย โดย Haagerup ดูจะไม่เชื่อในบทบาทสื่อว่า การตีแผ่เพียงข้อเท็จจริงจะทำให้สังคมพัฒนาไปได้ ดังคำพูดที่ว่า

“ข่าวที่ดีคือข่าวร้าย และข่าวของเดนมาร์กก็น่าเวียนอยู่กับแนวคิดนี้มาเป็นเวลานาน ทั้งข่าวการก่อการร้าย กราดยิง ข่าวลั้มละลาย โรคระบาด อุบัติเหตุ สยดสยอง ระเบิดฆ่าตัวตาย เฮอริเคน ความอดอยาก ความตาย และปัญหาการขาดคุณธรรมของนักการเมือง ซึ่งข่าวมักเสนอวนเวียนอยู่แบบนี้ แต่กลับไม่ได้ทำให้ปัญหาเหล่านั้นหายไป”

หลังจากนั้น Haagerup ได้ขายแนวคิดนี้ไปยังสื่อมวลชนในวงกว้างให้ทำงานโดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาให้มากขึ้น รวมทั้งได้เป็นบรรณาธิการหนังสือเรื่อง *A Constructive News Story* ในปี ค.ศ. 2012 อธิบายว่า ทำไมงานวารสารศาสตร์แบบดั้งเดิมที่เพียงแต่นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงบวก (positive) สร้างแรงบันดาลใจ (inspirational) และการทำงานบนหลักการหาทางออก (solutions-based news)

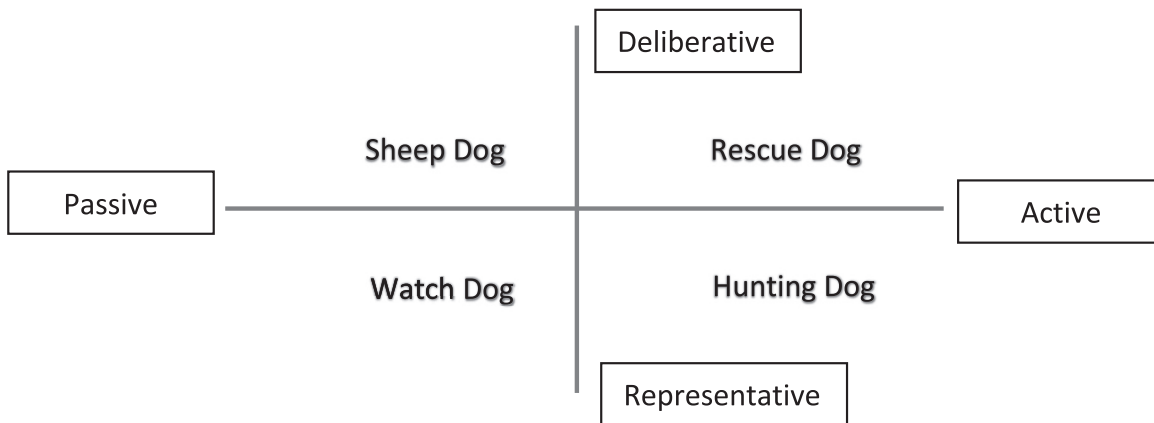
ไล่เรียงเนื้อหาในบทนำซึ่งเป็น key message ของผู้เขียนคือ การเปลี่ยนมุมมองการทำงานวารสารศาสตร์ จากเดิมที่ให้ความสำคัญกับปัญหาไปสู่การหาทางออก แนวทางนี้ได้ถูกนำไปขยายผลทั้งในส่วนของวิชาชีพสื่อสารมวลชนและในสถาบันสอนด้านวารสารศาสตร์ในระยะเวลาต่อมา ภายใต้แนวคิด constructive journalism ซึ่งถูกอธิบายควบคู่ไปกับแนวคิด “public journalism movement” (p.5) ที่มีมาก่อนหน้า เพื่อใช้อธิบายกระบวนการทำงานของเครือข่ายสื่อมวลชนกว่า 500 องค์กร และนักข่าวกว่า 20,000 คนทั่วโลก ที่ปรับเปลี่ยนแนวทางการรายงานข่าวเพื่อหาทางออกให้กับปัญหา ภายใต้หลักคิดที่ว่า นักวารสารศาสตร์ไม่ควรให้ความสำคัญเพียงการรายงานปัญหาเพื่อให้สาธารณะได้รับทราบตามปรัชญาว่า “the public has a right to know” (p.6) เท่านั้น แต่ต้องร่วมหาทางออกให้กับปัญหาเหล่านั้นด้วย

ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจมากในการเข้าใจแนวคิด constructive journalism ปีเตอร์ โบร ได้นำเสนอสิ่งที่เรียกว่า “เข็มทิศงานวารสารศาสตร์” (journalistic compass, pp.7-9) ปรากฏในภาพที่ 1 เข็มทิศดังกล่าวกลายเป็นกรอบให้

นักวิชาการหลายคนได้ใช้อธิบายความเหมือนและความต่างระหว่างงานวารสารศาสตร์แบบดั้งเดิมและแนวทางการขับเคลื่อนสังคมแบบใหม่ผ่านงานวารสารศาสตร์

เข็มทิศงานวารสารศาสตร์ของโบรประกอบไปด้วย 4 ตัวแปร ที่มีทิศทางสัมพันธ์กันแบบซ้ายขวา (passive-active) และขึ้นลง (deliberative-representative) มีคำอธิบายว่า passive journalist (นักวารสารศาสตร์เชิงรับ) เป็นงานที่ทำเพื่อสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้น ในขณะที่ active journalist (นักวารสารศาสตร์เชิงรุก) จะพยายามช่วยสาธารณะในการแก้ไขปัญหา ในส่วนแนวตั้งจะเป็นคำอธิบายที่เกี่ยวกับผู้คน อาชีพ และองค์กรในข่าวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อและการทำข่าว แกนแนวนอนของเข็มทิศสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของงานวารสารศาสตร์ ในขณะที่แนวตั้งจะเป็นมุมมองวารสารศาสตร์ เมื่อพิจารณาร่วมกันทั้ง 4 มุม 4 ตัวแปร จะเห็นภาพปรากฏของความรับผิดชอบ บทบาทหลักของนักวารสารศาสตร์ตามวัตถุประสงค์และมุมมองในงาน โบรเปรียบเทียบการทำงาน 4 แบบ เป็นสุนัข 4 ประเภท ได้แก่ (1) สุนัขเฝ้าบ้าน (watchdog) จะให้ความสำคัญกับคน องค์กร และสาธารณะ โดยจะรายงานการกระทำผิดกรรม ทศนคติของผู้คนที่เป็นตัวแทนสาธารณะ (2) สุนัขนักล่า (hunting dog) จะดุขันมากกว่าสุนัขเฝ้าบ้าน และทำงานเชิงรุกเพื่อหาทางออกให้กับสาธารณะ (3) สุนัขกู้ภัย (rescue dog) ทำงานเชิงรุก และจะพยายามกระตุ้นให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทต่างๆ และ (4) สุนัขเลี้ยงแกะ (sheep dog) จะคล้ายกับสุนัขเฝ้าบ้านที่ทำงานเชิงรับ แต่การทำงานก็จะให้ความสำคัญกับพลเมือง ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาบ้านเมือง หลักของเข็มทิศงานวารสารศาสตร์จะช่วยให้นักวารสารศาสตร์บรรณาธิการ และเจ้าของสื่อได้ยกระดับการทำงานไปสู่ภาคสังคมได้มากขึ้น และเอื้อให้เกิดการบูรณาการของภาคส่วนต่างๆ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ภาพที่ 1 The Journalistic Compass

ที่มา: *Constructive Journalism: Precedents, Principles, and Practices* (p.8)

ได้มีผู้นำแนวคิดเรื่องเชิงกิจจานุศาสตร์ไปใช้จำนวนมาก เพื่อค้นหาสูตรสำเร็จสำหรับการขับเคลื่อนงาน constructive journalism อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่า ภายใต้แนวคิดทั้งที่เป็นหลักการและกระบวนการดังกล่าวก็ก่อให้เกิดการอภิปรายถกเถียงในวงกว้าง หนึ่งในนั้นที่น่าสนใจก็คือ โฟกัสการทำงานที่มุ่งเน้นไปสู่การ “เปลี่ยน” หรือ “เคลื่อน” สังคม (move the world, p.12) ในประวัติศาสตร์ของงานวารสารศาสตร์ตามทัศนะของโบรกลาวไว้ว่า ทุกครั้งที่การขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงปรากฏ บทบาทความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจและการดำเนินการอย่างเป็นระบบจะน้อยลงไป ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะนักวารสารศาสตร์ไปให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างมากกว่าการรายงานข่าว อย่างไรก็ตาม แนวคิด constructive journalism ก็ไม่ได้เป็นแนวคิดใหม่เอี่ยม หากแต่มีที่มาที่ไปในงานวารสารศาสตร์สมัยใหม่ ทั้งที่ปรากฏในแนวทางของ Pulitzer, Hearst และ Northcliffs นักข่าวระดับโลกมาก่อน ผ่านการอธิบายภายใต้ชื่ออื่นๆ เช่น solutions journalism, action journalism, public journalism, civic journalism

ในภาพรวมหนังสือเล่มนี้จึงเหมือนเป็นข้อมูลวิชาการที่อธิบายทิศทางที่เปลี่ยนไปในการทำงานของสื่อมืออาชีพ และชวนให้กลับมาสำรวจงานข่าวและ

วารสารศาสตร์ในบ้านเราด้วยว่า ในขณะที่ขบวนการข่าวของโลกเคลื่อนที่ไปสู่การเป็นเครื่องมือเปลี่ยนแปลงของสังคมผ่าน “a fair, accurate and contextualized picture” (p.11) งานข่าวในประเทศไทยอยู่ตรงไหนในการพัฒนานั้น

Precedents of Constructive Journalism

โบรเริ่มต้นอธิบายประวัติศาสตร์ของ constructive journalism ไว้ว่า สนใจว่า เป็นการพัฒนาแบบต่อเนื่อง ค่อยเป็นค่อยไป และขึ้นอยู่กับรูปแบบคุณลักษณะ และช่องทางวารสารศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะคุณลักษณะสำคัญคือ ความเร็ว ที่ทำให้งานวารสารศาสตร์ในปัจจุบันแตกต่างจากอดีตโดยสิ้นเชิง เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัลที่ข้อมูลข่าวสารสาธยาย

อย่างไรก็ตาม หากจะกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของงานข่าว หนังสือเล่มนี้ จะกลับไปเน้นย้ำอุดมการณ์เสมอ (ideologies, p.17) ซึ่ง ปีเตอร์ โบร เหมือนจะเชื่อมั่นว่า งานข่าวจะต้องเป็นมากกว่าการนำเสนอข่าวสารหรือปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น นักวารสารศาสตร์ต้องทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอทางออกด้วย วิธีคิดนี้เป็นฐานความคิดของงานวารสารศาสตร์ยุคใหม่ (modern journalism) ตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมาภายใต้ชื่อที่อธิบายแตกต่างกัน อาทิ “new journalism” “journalism that acts” “action journalism” “public journalism” “civic journalism” “community journalism” “solutions journalism”

ในบทนี้ผู้เขียนได้แบ่งการอธิบายประวัติศาสตร์ของงาน constructive journalism ออกเป็นช่วงเวลา ได้แก่ (1) The new journalism of the nineteenth century (2) Public journalism of the twentieth century (3) The rise and fall of active journalism

ในยุคแรกที่วารสารศาสตร์ขยับสู่การเป็น “new journalism” (p.18) เรียกได้ว่า เป็นแม่แบบการทำงานของหนังสือพิมพ์หัวใหญ่ๆ ของโลก เช่น *The New York Journal* ซึ่งมีสโลแกนการทำงานชัดเจนว่า ในขณะที่คนอื่นพูด *The Journal* จะทำ (While others talk, *The Journal* acts) ซึ่งหมายถึงการให้ความสำคัญของงานวารสารศาสตร์ไปสู่ “action” ที่ไม่ได้รอให้ความจริงปรากฏ แต่

เป็นการทำให้ความจริงปรากฏ (It does not wait for things to turn up. It turns them up.) – *The Journal*, 13 October 1897 ซึ่งสำหรับผู้เขียนบรรณนิทัศน์เมื่อไล่เรียงความหมาย และความสำคัญของแนวคิด constructive journalism ในยุคแรกนี้แล้ว ก็ให้เห็นอิทธิพลของงานวารสารศาสตร์ที่มุ่งเป้าไปสู่การทำงานที่ active และ investigative มากขึ้น โดยไม่ได้คาดหวังเพียงการตีแผ่ความจริงเท่านั้น แต่นำความจริงดังกล่าวไปต่อยอด เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับสาธารณะด้วย

นอกจากนั้น ศตวรรษที่ 19 นับเป็นช่วงเวลาของการเริ่มเปลี่ยนทิศทางของงานวารสารศาสตร์ไปสู่ “active journalism” โดย ปีเตอร์ โบร ยกตัวอย่างนักวารสารศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก ได้แก่ William Randolph Hearst, Joseph Pulitzer, William Stead, Lord Northcliffe และ Henrik Cavling โดยเฉพาะ Pulitzer ที่มีบทบาทอย่างมากในการนำเสนอแนวคิดว่าการบริการสาธารณะ (public service) เป็นปลายทางที่แท้จริง (ultimate end) ของงานวารสารศาสตร์ และใช้แนวคิดนี้ในการตั้งคณะวารสารศาสตร์ของมหาวิทยาลัยโคลัมเบียจากกองทุนมูลนิธิ Pulitzer Prizes ที่นับเป็นโรงเรียนฝึกหัดนักวารสารศาสตร์ในอนาคต ทั้งที่เป็นนักวิชาชีพและนิสิตนักศึกษา

โดยสรุปแล้ว วิธีคิดในยุคแรกของ constructive journalism เป็นรากฐานของงานวารสารศาสตร์เพื่อสาธารณะ ซึ่งเป็นการรวบรวมเอาแนวคิดวารสารศาสตร์แนวใหม่ (modern journalism) ในปี 1890 ไปสู่งาน active journalism ที่กลายเป็นต้นแบบของการทำงานในห้องข่าววารสารศาสตร์ของทั่วโลกในเวลาต่อมา

ยุคที่สองของ constructive journalism เป็นช่วงเวลาที่ทำให้ความสำคัญกับ public journalism หรือวารสารศาสตร์สาธารณะ ซึ่งปรากฏชัดเจนมากขึ้นในแบบแผนและวิธีการทำงานในศตวรรษที่ 20 ในยุคนี้เราจะได้ยินแนวคิดใหม่ๆ เช่น วารสารศาสตร์สันติภาพ (peace journalism) ที่พัฒนาขึ้นในช่วงปี 1960-1970 โดย Johan Galtung นักวิจัยด้านสันติภาพจากประเทศนอร์เวย์ ซึ่งในปัจจุบันนักวิชาชีพวารสารศาสตร์จะรู้จัก Galtung กันดีผ่านแนวคิดเรื่องคุณค่าข่าว (news value, p.23) ที่ให้ความสำคัญกับประเด็นความขัดแย้งและวิกฤติ

รวมทั้งประเด็นสันติภาพและการจัดการความขัดแย้ง เท่าๆ กับที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความรุนแรง ก้าวใหม่ในงานวารสารศาสตร์นี้ขยับวิธีคิดของนักวารสารศาสตร์ในการให้ความสำคัญกับผลประโยชน์สาธารณะมากขึ้น และชวนทบทวนความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวว่าควรเป็นอย่างไร โดยเฉพาะในข่าวการเมือง ดังที่โบรอธิบายว่า ในงานยุคนี้นักข่าวจำเป็นต้องรักษาระยะห่างกับคนที่เราเขียนถึง (แหล่งข่าวและบุคคลในข่าว) และปรับบทบาทตัวเองให้ใกล้ชิดกับผู้คนที่เราเขียนเพื่อเขา (ซึ่งหมายถึงประชาชน) ให้มากขึ้น ซึ่งคำอธิบายเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิธีการทำข่าวเพื่อแก้ปัญหาและหาทางออกให้กับสาธารณะ ดังคำกล่าวที่ว่า “journalism is in the problem-solving business” (p.25) ในส่วนนี้โบรได้ยกตัวอย่างงานจากหลายภูมิภาคทั้งจากฝั่งยุโรปและอเมริกา เพื่ออธิบายภาพของ public journalism ซึ่งนับเป็นไฮไลท์สำคัญของการพัฒนา constructive journalism ในยุคนี้ ควบคู่ไปกับการจัดตั้งสถาบันสำคัญด้านวารสารศาสตร์ในมหาวิทยาลัย และการก่อตั้งมูลนิธิสนับสนุนงานวิชาการและวิชาชีพวารสารศาสตร์ เช่น ในมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ในวอชิงตัน ดี. ซี. เป็นต้น

ยุคที่สามเริ่มเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เรียกได้ว่า เป็นจุดสูงสุดของศาสตร์วารสารสาธารณะที่พัฒนาไปสู่การขับเคลื่อนสังคม และงานวารสารศาสตร์นี้เองที่เป็นศูนย์กลางของเครือข่าย (more central connection, p.28) ที่มีประชาชนเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหนึ่งในนั้นรวมเอาแนวคิดนักข่าวพลเมือง (citizen journalism) เข้าไปด้วย โบรยกตัวอย่างการเมืองในสหรัฐอเมริกาสมัยประธานาธิบดี Theodore Roosevelt ที่เห็นได้ค่อนข้างชัดว่า วารสารศาสตร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และดูเหมือนว่า โบรและนักวิชาการอีกหลายคนกล่าวไว้ในหลายที่ว่า constructive journalism จะมีข้อแตกต่างที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับวารสารศาสตร์แบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับเรื่องไม่ดีหรือข่าวที่เป็นลบทั้งหลาย ดังคำสอนที่ผ่านมามีว่า “[a] good story is a bad story” (p.29) ที่มักเน้นเหตุการณ์ร้าย ความรุนแรง อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ แต่กลับไม่มีแรงพอที่จะยกระดับทางความรู้สึกหรือคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน รวมถึงบางครั้งอาจให้ภาพผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงด้วยซ้ำ เช่น ปัญหาอาชญากรรม การก่อการร้าย โรคภัยไข้เจ็บ ความยากจนหรือปัญหาการว่างงาน

Constructive journalism ในยุคนี้ในทางตรงกันข้ามกลับมองว่า การนำเสนอเรื่องราวร้ายๆ เหล่านั้นไม่ได้ทำให้คนเข้าใจโลกได้มากขึ้น สิ่งที่เป็นการต่อยอดจากการรายงานปัญหา คือ การเพิ่มมุมมองเรื่องโอกาสหรือความเป็นไปได้เข้าไปในข่าว (potentials, p.31) ซึ่งเป็นประเด็นที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจต่อการนำเสนอแนวโน้มทางออกของปัญหา constructive journalism ในวิธีคิดนี้ไม่ได้เข้ามาแทนที่การรายงานข่าวแบบดั้งเดิม หากแต่เพิ่มเติมต่อยอด (supplementation rather than substitution) และเชื่อว่า แนวทางนี้จะทำให้สาธารณะมองเห็นโลกตามความเป็นจริงได้ชัดเจนมากขึ้น (the best obtainable version of the truth, Haagerup, p.31)

ในช่วงเวลานี้ได้มีความพยายามในการปรับการทำงานข่าวไปในทิศทาง “solution-based news story” มากขึ้น จากตัวอย่างที่โพรนำเสนอ จะเห็นว่าวารสารศาสตร์แนวนี้เป็นการขยับประเด็นไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมของผู้คนทำให้เกิดเวทีสาธารณะเพื่อถกเถียง แต่ไม่ได้หมายความว่า ต้องนำเสนอทางออกให้กับทุกปัญหาในทุกครั้ง อย่างไรก็ตาม ในตอนท้ายของคำอธิบาย ผู้เขียนได้ตั้งประเด็นวิพากษ์ต่อแนวคิด constructive journalism ด้วย กล่าวคือ ในขณะที่นักวารสารศาสตร์พยายามต่อยอดประเด็นข่าวด้วยการนำพาสังคมไปสู่ทางออกของปัญหานั้น สิ่งที่นักวารสารศาสตร์พึงระวังด้วยก็คือ จะไม่ก้าวล่วงเข้าไปทำหน้าที่นอกเหนืออำนาจที่ตนเองมี ได้แก่ การเปลี่ยนบทบาทจากนักข่าวเป็นนักเคลื่อนไหว หรือกลายเป็นนักการเมืองเสียเอง ประเด็นนี้น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะนำมาซึ่งข้อถกเถียงกับจุดยืนของงาน constructive journalism ที่สำหรับผู้เขียนบรรณนิทัศน์แล้วมีความสั่นไหวเมื่อนำแนวคิดมาเทียบเคียงกับบริบทการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน ชวนให้กลับไปคิดถึงแนวคิดเรื่องบทบาทสื่อวารสารศาสตร์จากตำราในอดีต เช่น McQuail ในหลายๆ edition ว่า สำหรับสังคมปัจจุบันที่มีความผันผวนเปลี่ยนแปลงอย่างมากนั้น บทบาทของนักวารสารศาสตร์ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับแบบสากลนั้นควรเป็นอย่างไร

ยุคสุดท้ายที่โบรอธิบายพัฒนาการของแนวคิด constructive journalism คือ ช่วงเวลาที่เป็นทั้งขาขึ้นและขาลงของ active journalism ที่ปรากฏแนวคิดย่อยแตกแขนงออกมา ได้แก่ peace journalism, restorative narrative, prospective journalism, solutions journalism และ positive journalism โดยจะเห็นได้ว่า หากนำเอาแนวคิดเรื่อง active journalism มาพิจารณาประกอบแต่ละแนวคิดย่อยจะมีจุดเน้น จุดร่วมและจุดต่างกันอยู่พอสมควร อย่างไรก็ตาม constructive journalism ได้พัฒนาต่อเนื่องมา และทำให้เห็นว่า งานวารสารศาสตร์เป็นได้ทั้งพื้นที่ทดลอง (experiment) พื้นที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง (movement) พื้นที่ถกเถียง (debate) และเป็นพื้นที่ผจญภัย (adventure) ในการแสวงหาทางออกของสังคม (p.36) ในเวลาเดียวกัน

โดยสรุปแล้ว ผู้เขียนได้กระจายยุคของวารสารศาสตร์ที่เป็นต้นทางของ constructive journalism โดยแบ่งออกเป็น 3 ยุค ได้แก่ ช่วงศตวรรษที่ 19, 20 และ 21 โดยตลอดสามช่วงทั้งในวงทางวิชาการและวิชาชีพ ก็ก่อให้เกิดการถกเถียงเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของงาน constructive journalism ที่ควรจะเป็นมาโดยตลอด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ตัวหลักการอาจจะยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะสามารถจัดอยู่ในกลุ่มทฤษฎีที่พัฒนาจนอิมมัตูร่า เป็นการนำเสนอแนวคิดที่เป็นแนวทางช่วยให้มองเห็นการพัฒนาของงานวารสารศาสตร์สมัยใหม่และร่วมสร้างความหมายบางประการให้กับงานข่าวแบบใหม่ที่ขยับไปสู่ความพยายามแก้ไขสังคมให้ดีขึ้น

Principles and Practices of Constructive Journalism

ในหนังสือเล่มนี้ ปีเตอร์ โบร ได้จัดแบ่งหัวข้อ Principles (หลักการ) ออกจากส่วน Practices (สู่การปฏิบัติ) อย่างไรก็ตาม บรรณนิทัศน์ฉบับนี้จะขอชวนมองเนื้อหาในสองส่วนนี้แบบรวบยอด เพื่อให้เห็นปฏิบัติการทั้งในส่วนทฤษฎีและการนำไปใช้ ตลอดจนข้อสังเกตบางประการที่ร่วมกันอยู่ระหว่างสองหัวข้อนี้

ประเด็นที่ผู้เขียนจุดชนวนเกี่ยวกับหลักการและการต่อยอดสู่การปฏิบัติของ constructive Journalism คือ วิธีคิดที่ว่าสื่อและสังคมรวมกันเป็นเนื้อเดียวกัน

(homogenization) ดังคำพูดที่อ้าง Pulitzer ที่กล่าวไว้ในหน้า 41 ว่า “Our Republic and its press will rise or fall together” ซึ่งทำให้เห็นความสำคัญของสื่อมวลชน คำอธิบายส่วนใหญ่ใช้บริบททางการเมืองเป็นกรณีศึกษา โดยเฉพาะการกล่าวถึงอำนาจของสื่อมวลชนว่าทรงพลัง โดยอธิบายว่า สังคมอนาคตจะเป็นอย่างไร ส่วนหนึ่งก็อยู่ในน้ำมือของสื่อมวลชน (และคนรุ่นใหม่) นั่นเอง คำกล่าวนี้เป็นที่รู้จักทั่วโลก เป็นเสมือนปรัชญาการผลิตนักวารสารศาสตร์สำหรับโรงเรียนสื่อทั่วโลก ภายใต้ความเชื่อที่ว่า สถาบันการศึกษามีหน้าที่ผลิตนักวารสารศาสตร์ที่ดีขึ้น เพื่อผลิตหนังสือพิมพ์ที่ดีขึ้น และเพื่อให้รับใช้สาธารณะได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาสาระการอธิบายตลอดเล่มของหนังสือเล่มนี้ constructive journalism กับ active journalism ก็เป็นเสมือนแนวคิดคู่แฝดที่ทำให้เห็นทิศทางของงานวารสารศาสตร์ ที่ท้ายที่สุดถึงแม้จะมีการพัฒนาไปเพียงใด ก็ต้องกลับมาให้ความสำคัญกับหลักการที่เป็นความจริงแท้ของงานวารสารศาสตร์ทั้งเรื่อง การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (neutrality) ความเป็นกลาง (objectivity) และความรับผิดชอบ (responsibility)

กลับไปสู่สามยุคของพัฒนาการ constructive journalism ที่กล่าวไปแล้ว ทำให้เห็นการทำงาน 4 แบบที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาของสังคม (pp.42-50) อันได้แก่

นักวารสารศาสตร์ควรนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น (journalists should present problems)

นักวารสารศาสตร์ควรนำเสนอแนวโน้มความเป็นไปได้ (ที่จะแก้ไขปัญหา) (journalists should present potentials)

นักวารสารศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับหนทางแก้ไขปัญหา (journalists should promote solutions)

นักวารสารศาสตร์ควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (journalists should partake in solutions)

ผู้เขียนคือ ปีเตอร์ โบร ได้ไล่เรียงลำดับของการทำงานมาตั้งแต่ช่วงแรก ที่นักวารสารศาสตร์สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วยการ

ชุดคีย์เพื่อรายงาน “ข่าวร้าย” ของสังคม โดยนักวิชาการส่วนหนึ่งเชื่อว่า การรายงานปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นช่วยเตือนภัย และทำให้คนในสังคมเตรียมตัวให้ปลอดภัยได้ รวมถึงความพยายามในการทำให้ปัญหาที่ซุกซ่อนอยู่ปรากฏขึ้นมา ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยทำให้สังคมสงบสุขได้ แนวคิดนี้ก็ได้รับการวิพากษ์ว่า ไม่ได้ทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเมื่อรายงานไปแล้วก็จะหยุดอยู่ที่ผู้อ่าน ซึ่งไม่มีอำนาจในการตัดสินใจแก้ไข แนวทางนี้มองว่า อาจเป็นความตั้งใจดีของนักวารสารศาสตร์ที่จะตีแผ่ปัญหาที่เกิดขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ไขปัญหาในอนาคต แต่ก็อาจไม่เห็นรูปธรรมที่จับต้องได้ของการเปลี่ยนสังคมไปสู่การหาคำตอบหรือทางออก ดังข้อวิพากษ์ของ Buckner ที่กล่าวไว้ว่า “news coverage gets us nowhere” (p.48) น่าสนใจว่า วิธีคิดนี้เป็นแนวทางที่ค่อนข้างต่อต้านปรัชญาการทำงานวารสารศาสตร์แบบดั้งเดิม ที่เน้นการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้านมาเป็นเวลาช้านาน

ถัดมา แนวทางการทำงานแบบเน้นแนวโน้มความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหา (potentials) เป็นการทำงานวารสารศาสตร์ที่เติมเต็มการทำงานแบบเดิม นอกเหนือจากการรายงานปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว นักวารสารศาสตร์ยังต้องหาความเป็นไปได้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วย อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้ก็ได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่งานวารสารศาสตร์ที่ต้องการนำเสนอทางออก อาจเป็นช่องทางให้ใครบางคนหรือบางองค์กรได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง โดยใช้งานข่าวเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบางกลุ่มด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้ก็ยังคงเป็นแนวทางกลางๆ ที่ย้ำว่า สังคมต้องการคำตอบและการหาทางออก นอกจากนั้น การสร้างแรงบันดาลใจ การให้ความสุข และความหวัง ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่งานวารสารศาสตร์สามารถช่วยเติมเต็มให้กับสังคมได้ ภายใต้แนวคิดการนำเสนอความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหานี้ภายใต้ชื่อ “positive journalism” ซึ่งอาจไม่ใช่แนวคิดเชิง constructive journalism เสียทีเดียว เพราะ constructive journalism ไม่จำเป็นต้องจบด้วยการหาทางออกเสมอไป แต่ตามความคิดของโบรก็มีส่วนเชื่อมโยงกันอยู่บางประการภายใต้กรอบการทำงานแบบ active journalism ทั้ง 3 ยุค

ถ้าเปรียบเทียบวาระระหว่างการเป็นกระจกกับตะเกียงนั้นสื่อเป็นแบบใด แนวทางว่านักวารสารศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับหนทางแก้ไขปัญหา (solutions) น่าจะเป็นคำตอบของการบอกว่า สื่อเป็นตะเกียง (ขยายความจาก From Mirrors to Movers, 2014 ในงานของ Gyldensted, อ้างใน p.46) เพราะบอกนัยของบทบาทสื่อในการเปลี่ยนแปลงสังคม หรือที่ผู้เขียนใช้อธิบายคำในหลายๆ วาระว่า หน้าที่สื่อคือ “save the world” “help the world” “solve problems” “make society better” “move the world” อย่างไรก็ดี โบรเองได้อ้างถึงคำอธิบายของ Haagerup ในการกำหนดขอบเขตการทำหน้าที่ของนักวารสารศาสตร์ด้วยว่า ควรต้องมีขีดจำกัดในการช่วยสังคมแก้ปัญหาในฐานะสื่อมวลชน และจะต้องระวังไม่ให้ก้าวล่วงไปสู่วิธีอื่นๆ ของสังคม เช่น การเป็นนักเคลื่อนไหวเสียเอง ไม่ว่าจะโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ในทางกลับกัน หน้าที่ของนักวารสารศาสตร์คือการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และสามารถสร้างแรงกระเพื่อมให้กับสังคม ทำให้ผู้อ่านเห็นมุมมองและสร้างโอกาสให้เกิดการกระทำบางอย่าง ในกรณีอาจตีความได้ว่า นักวารสารศาสตร์ในแนวทางนี้ต้องไม่เป็น “ผู้กระทำการ” หากแต่เป็นตัวกลางที่จะสร้างแรงสั่นสะเทือนบางอย่างได้ อย่างไรก็ตาม ยังดูเหมือนว่า การตกลงว่าบทบาทสุดท้ายสำหรับนักวารสารศาสตร์ตามแนวทาง constructive journalism ควรอยู่ตรงไหน ก็ยังเป็นข้อถกเถียงที่ยังหาข้อสรุปชัดเจนไม่ได้ ดังคำวิพากษ์ของ Carey ในปี 1999 ที่โบรยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่างว่า “หนังสือพิมพ์ต้องทำหน้าที่อธิบายมากกว่าแทรกแซงสังคม นักข่าวต้องทำหน้าที่ค้นหาปัญหา ไม่ใช่แก้ไขปัญหา และหนังสือพิมพ์ต้องนำสิ่งที่ผุดออกมานำเสนอให้เห็น ไม่ใช่เป็นผู้เรียกร้องในการเคลื่อนไหวณรงค์เพื่อต่อต้านสิ่งที่ผิด” (p.54) เคลื่อนเข้าสู่การทำงานของนักวารสารศาสตร์ที่ควรมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหา (partake in solutions) แนวทางนี้ชัดเจนว่า บทบาทของนักวารสารศาสตร์ควรเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยสังคมแก้ปัญหา โบรยกตัวอย่างงานของหนังสือพิมพ์เดนิชฉบับหนึ่ง ชื่อ *Fyens Stiftstidende* ซึ่งได้ประยุกต์ใช้แนวทางการทำงานนี้ผ่านคอลัมน์ที่เป็นที่นิยม ภายใต้ชื่อที่ให้ทิศทางของการแก้ไขปัญหาล้วน เช่น “This is how it can be solved” “How others do” “3 good pieces of

advice” การนำเสนอเนื้อหาลักษณะนี้โบรอธิบายว่า เป็นการให้สัญญาณในการแก้ไขปัญหาของตัวสื่อ (solutions signals, p.48) ซึ่งส่วนหนึ่งช่วยให้ผู้อ่านเห็นชัดว่า หากอยากอ่านเนื้อหาประเภทนี้ ควรจะเปิดอ่านตรงไหน (เพิ่มเติมจากผู้เขียนบรรณนิทัศน์ว่า บริบทของการอธิบายนี้คือหนังสือพิมพ์ที่เป็นฉบับซึ่งผู้อ่านสามารถพลิกเปิดหน้าที่ต้องการได้ทันที และอาจจดจำได้ว่าเนื้อหาประจำที่ต้องการอ่านนั้นอยู่ที่หน้าใด ส่วนใดของหนังสือพิมพ์ ซึ่งอาจเป็นพฤติกรรม การอ่านที่แตกต่างจากการอ่านสื่อออนไลน์เช่นปัจจุบัน) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสื่อเองจะดูมีเสรีในการนำเสนอทางออกในหลายรูปแบบ แต่ก็มีจุดที่ต้องระวังเช่นกันว่า สื่อไม่ควรเลือกหรือ “พันธง” กับทางแก้ปัญหาอันใดอันหนึ่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบางอย่างกับสังคมได้เช่นกัน ในกรณีศึกษานี้อาจกล่าวได้ว่า สื่อควรนำเสนอ “solutions” คือทางเลือกของการแก้ไขปัญหา มากกว่า “solution” ที่ตัดสินใจไปแล้วว่า อะไรดีหรือไม่ดีกว่ากันอย่างไร ซึ่งส่วนหนึ่งจะทำให้ นักวารสารศาสตร์ยังคงรักษาความเป็นกลางไว้ได้

นอกจากนั้น ในทางปฏิบัติ ยังปรากฏตัวอย่างจากสื่อหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่โบรอธิบายว่า ได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับการแก้ปัญหา ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของ การนำเสนอทางออกผ่านการเขียนเท่านั้น หากแต่ได้ลงไปให้ความช่วยเหลือด้วย เช่น กรณีของหนังสือพิมพ์ *The World* ที่ช่วยเตรียมอาหารบริจาคให้คนยากจน ในนิวยอร์กช่วงเทศกาลขอบคุณพระเจ้าและคริสต์มาส รวมทั้งช่วยสร้างโรงเรียน *The Journal* ประกอบอาหารแจกคนยากจนในฤดูหนาว หรือแม้แต่ *The New York Tribune* ที่จัดทริปฤดูร้อนพาเด็กที่ขาดโอกาสไปเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น รูปแบบของ “partake in solutions” จึงมีความหมายได้หลากหลายจากตัวอย่างเหล่านี้

กล่าวโดยสรุป ในช่วงเวลาที่ผ่านมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 19-21 งานวารสารศาสตร์ได้พัฒนาไปมาก ที่เห็นตรงกันคือ การขยับเพดานการนำเสนอเนื้อหาให้มากไปกว่าการรายงานเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาไปตามเนื้อหา หากแต่ปรากฏการขับเคลื่อนบางอย่างในมิติที่เข้มบางแตกต่างกันไปในกระบวนการแก้ปัญหาให้กับสังคม แต่ยังคงยืนหยัดอยู่กับจุดยืนวารสารศาสตร์ที่ให้ความสำคัญ

กับความเป็นกลางและการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด มิติของการขับเคลื่อนนั้นไม่ได้เป็นการแบ่งแบบคู่ตรงข้ามเหมือนเข็มทิศที่มีทิศเหนือทิศใต้ตะวันออกตะวันตกเสียทีเดียว แต่มีลักษณะเป็นความต่อเนื่องที่ผสมผสานกันอยู่ระหว่าง 4 แนวทาง (present problems, promote solutions, present potentials, partake in solutions) ที่ต้องพิจารณาร่วมไปกับหลักคิดเรื่อง active-passive journalism และ deliberative-representative journalism การอธิบายบทบาทที่หลากหลายของสื่อลักษณะนี้ จะทำให้เห็นแนวทาง วิธีการ ตลอดจนผลลัพธ์ของงานวารสารศาสตร์เมื่อต้องนำเสนอปัญหาสังคม ภายใต้กรอบ constructive journalism ซึ่งแน่นอนว่า ย่อมก่อให้เกิดการถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์ต่อจุดยืนความเป็นวารสารศาสตร์อยู่บ้างไม่มากนัก

ความเป็นกลาง (objectivity) ดูจะเป็นประเด็นที่ผู้เขียนให้ความสำคัญและมีการยกตัวอย่างการถกเถียงทางวิชาการจำนวนมากว่า ความเป็นกลางในงานวารสารศาสตร์คืออะไร ประเด็นหลักข้างหนึ่งที่ว่า วารสารศาสตร์ไม่มีความเป็นกลางอยู่แล้ว ก็อธิบายภายใต้แนวคิด framing ว่า งานของนักวารสารศาสตร์คือการคัดเลือกข่าวและการทำความจริงบางอย่างให้ปรากฏ ซึ่งหมายความว่า ในกระบวนการนั้นก็อาจจะเลยหรือลดทอนความสำคัญกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งที่โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม การอธิบายความเป็นกลางในทิศทางนี้น่าจะเป็นแนวทางการวิพากษ์สื่อ โดยผู้เขียนได้นำแนวคิดเรื่อง “epistemology” (p.57) มาใช้เพิ่มเติมเพื่ออธิบาย “เส้นขอบฟ้าของความรู้” หรือ episteme ที่ทำให้ความเข้าใจเรื่องความเป็นกลางในกรณีนี้มีมิติของการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ต่อความจริงแท้ของความเป็นกลางของนักวารสารศาสตร์ ทั้งที่เกิดขึ้นในสนามข่าวและในห้องข่าว จนกลายเป็นข้อถกเถียงอภิปรายสำหรับผู้ที่ยังเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับแนวทาง constructive journalism ทั่วโลก

เมื่อโฟกัสลงมาในส่วนของการปฏิบัติ แนวทางงานวารสารศาสตร์แบบ constructive journalism นับเป็นส่วนเติมเต็มงานวารสารศาสตร์แบบดั้งเดิม โดยเฉพาะจากข้อคิดเห็นของนักวิชาการเดนมาร์ก ซึ่งเน้นย้ำปรัชญาของงานว่า จำเป็นต้องนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจและโอกาสในการหาทางออกให้กับสังคม

มากกว่าการนำเสนอข่าวร้าย “Good news does not have to be death, destruction and misery – it can also be inspiration and news solution” (Haagerup, 2008, p.63) แนวทางนี้ทำให้ผู้เกี่ยวข้องต้องกลับมาทบทวนหลัก การเรื่ององค์ประกอบข่าวกันใหม่ จากที่ก่อนหน้านี้เคยเน้นหนักแต่การนำเสนอ ข่าวเกี่ยวกับเหยื่อ ผู้กระทำผิด อารมณ์ และความขัดแย้ง หรืออีกนัยหนึ่งตามที่ Haagerup อธิบายทิศทางการนำเสนอข่าวที่เปลี่ยนไปจาก “what goes wrong” เป็น “what goes well” ที่หาประเด็นข่าวในมุมบวก สร้างแรงบันดาลใจและ ความหวังมากขึ้น ภายใต้การทำงานในแนวคิด positive journalism และ constructive journalism ที่ต้องการทำให้ผู้อ่านเห็นโลกในมุมที่แตกต่าง

แนวทางการทำงานแบบ constructive journalism เป็นการขยายประเด็น จากงานข่าวดั้งเดิมที่ตอบคำถาม 5W (who what where when why, p.67) ไปสู่ “what now” ซึ่งอาจเทียบเคียงกับการตั้งคำถามว่า “แล้วอย่างไรต่อ” ซึ่ง จะเผยให้เห็นทิศทางของมุมข่าวที่ไปข้างหน้ามากขึ้น ดังนั้น การทำงานแบบใหม่ นี้ไม่เพียงแต่จะกำหนดแนวทางคัดเลือกประเด็นข่าว แต่ยังมีผลโดยตรงต่อการนำ เสนอข่าวด้วย กระบวนการนี้อธิบายได้ด้วยปัจจัยการทำงาน 4 แบบที่ทำให้จุด เน้นในข่าวแตกต่างกันไป ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญกับตัวปัญหา (2) การ ให้ความสำคัญกับแนวทางการแก้ปัญหา (3) การให้ความสำคัญกับทั้งตัวปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา และ (4) การให้ความสำคัญกับแนวทางการแก้ปัญหา และตัวปัญหา

ข้อสังเกตหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับการนำเสนอในแนว constructive journalism ท่ามกลางความเห็นต่างที่มีปรัชญาวารสารศาสตร์ดั้งเดิม เช่น เรื่อง ความเป็นกลางเป็นตัวตั้ง คือมุมมองของ Gyldensted (2015, p.72) ที่ว่า งาน วารสารศาสตร์จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบโจทย์ที่ซับซ้อนขึ้นของสังคม โดยเฉพาะ อย่างยิ่งการทำให้คนรุ่นใหม่สนใจ และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น โดย Gyldensted ตั้งคำถามกับสตาฟในห้องข่าวว่า ควรต้องทำอะไรเพื่อให้ คนรุ่นใหม่สนใจเรื่องราวของสังคม หรือแม้แต่ลุกขึ้นมาสร้างการเปลี่ยนแปลงถ้า เรามัวแต่รายงานเหมือนเดิม ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาเบื่อที่จะอ่าน หรือแม้แต่ทนไม่

ได้ที่จะอ่านด้วยซ้ำ ความเห็นนี้คงไม่ได้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนรุ่นใหม่กลุ่มไหนเป็นพิเศษ แต่น่าจะเป็นปัญหาร่วมที่นักวารสารศาสตร์ทั่วโลกเผชิญอยู่ และต้องร่วมกันหาคำตอบท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์แนวนั้นที่แย่งชิงเวลาของคนรุ่นใหม่ไปจนเกือบหมดสิ้น

นักวิชาการและนักวิชาชีพที่เชื่อในแนวทาง constructive journalism จะพยายามเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น ด้วยการนำเสนอทางออกหรือวิธีแก้ปัญหาคือจะ “move the world” (p.77) ในประเด็นนี้ Haagerup นำเสนอ 3 วิธีสำคัญสำหรับนักวารสารศาสตร์ที่จะนำไปปรับใช้ได้แก่ (1) ให้ความสำคัญกับทางออกโดยไม่เพียงแต่นำเสนอปัญหาเท่านั้น แต่ยังมองหาความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาไปด้วย (2) ทำข่าวด้วยสายตาที่เป็นกลาง และรายงานผ่านเรื่องราวของความจริงที่ดีที่สุด เพื่อให้เห็นความเป็นไปของสังคม และ (3) สร้างพื้นที่แห่งการแลกเปลี่ยนความเห็นต่าง โดยเอื้อให้เกิดการถกเถียงอภิปรายและการมีส่วนร่วมของผู้คนในชุมชนและสังคม แนวทางสามข้อนี้นับว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของงาน constructive journalism ที่เป็นเข็มทิศนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดสังคมประชาธิปไตย

Conclusion

ปีเตอร์ โบร เขียนบทสรุปโดยการขมวดสาระสำคัญของหนังสือ ไล่มาตั้งแต่ประวัติศาสตร์ของงาน constructive journalism ที่นักวิชาการในอดีตได้วางรากฐานไว้ จนกลายเป็นทิศทางการทำงานวารสารศาสตร์ที่ทำอะไรบางอย่างให้กับสังคมมากกว่าการนำเสนอเพียงปัญหาที่เกิดขึ้น แนวคิดนี้ Hearst (p.81) กล่าวว่า เป็นการพัฒนาขั้นสุดท้ายของวารสารศาสตร์สมัยใหม่ (the final stage in the evolution of the modern journalism) ซึ่งเป็นทิศทางเดียวกันกับที่ Pulitzer กล่าวถึง constructive journalism ไว้เช่นกันว่านักวารสารศาสตร์รุ่นใหม่ ๆ จำเป็นต้องรับผิดชอบต่องานสวัสดิการสาธารณะ แนวคิดที่สอดคล้องกันนี้โดยสรุปแล้ว ตั้งอยู่บนฐานของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อ (social responsibility of journalism, Bro and Gyldensted, 2021, p.82) ที่ทำให้งาน

วารสารศาสตร์และบทบาทต่อสังคมเปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ที่ให้ความสำคัญกับการนำเสนอหนทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้นอย่างชัดเจน

ความน่าสนใจของส่วนสรุปอยู่ตรงที่ผู้เขียนตั้งประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงตลอดทั้งเล่มออกมาทำให้เห็นภาพชัดขึ้น โดยกล่าวถึง active journalism ที่เป็นเหมือน theme หลัก กลุ่มพัฒนาการสามช่วงของ constructive journalism ที่นำเสนอทิศทางข่าวแบบใหม่ที่เป็นมากกว่าการรายงานปัญหา มากไปกว่านั้น งานวารสารศาสตร์ที่มุ่งเป้าสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมจะต้องเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาธารณะ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างพื้นที่ให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคนโยบาย และภาคประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันคิดหาหนทางการแก้ปัญหา โดยอธิบายด้วยแนวคิดเรื่องการรวมกลุ่มและการร่วมกัน (inclusion) นอกจากนั้น ประเด็นบทบาทสื่อต่อการแก้ปัญหายังคงเป็นข้อถกเถียงหลักของแนวคิดนี้ว่า สำหรับสื่อแล้วควรจะเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเปลี่ยนแปลงสังคมแค่ไหน อย่างไรก็ตาม ความเห็นหนึ่งของ Jay Rosen (1999) ซึ่งเป็นนักเคลื่อนไหวที่น่าสนใจและให้คำตอบที่ค่อนข้างชัดว่า สำหรับเขาแล้วไม่เชื่อว่า นักวารสารศาสตร์ควรเป็นผู้แก้ปัญหา แต่ควรเป็นผู้ที่สร้างโอกาสและความเป็นไปได้ให้แก่ชุมชนในการแก้ปัญหา (p.83) ดังนั้นหน้าที่ในการสร้างพื้นที่การแสดงความเห็น สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นหน้าที่ของสื่อที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ภายใต้ข้อถกเถียงที่แตกแขนงสู่ประเด็นย่อยจำนวนมาก โบรมสรุปว่า งานข่าวแบบ constructive อาจไม่ได้เป็นทางเลือกของการรายงานข่าวแบบวิพากษ์ หากแต่เป็นเครื่องมือเสริมในการทำข่าวของกองบรรณาธิการเพื่อให้เข้าถึงมวลชน และตอบโจทย์สังคมได้ถูกจุดมากกว่า

ท้ายที่สุด โบรมเสนอแนวทางการทำงานต่อไปว่า นักวิชาชีพและวิชาการวารสารศาสตร์จำเป็นต้องร่วมมือกันมากขึ้นในการหาแนวทางที่เป็นไปได้สำหรับงานวารสารศาสตร์ในอนาคต ทั้งในส่วนของการทำงานในห้องข่าว นอกห้องข่าว และในห้องเรียน นอกจากนั้น วงการวารสารศาสตร์ยังคงต้องการคำอธิบายเพิ่มเติมในการร่วมนิยาม รวมทั้งงานศึกษาด้าน constructive journalism ทั้งหมด

การเปรียบเทียบและการศึกษาผลกระทบของงานต่อตัวนักข่าว แหล่งข่าว และผู้รับสารให้มากขึ้น โดยโบรเชื่อว่า ในโลกปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการค้าและการพาณิชย์ นับเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับงานวารสารศาสตร์ การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการนำ constructive journalism ไปใช้น่าจะเป็นหนทางที่พึงกระทำ ไม่ว่าจะมองจากมุมนักวิชาการหรือนักวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่อไป

Reflection Forward

ในมุมมองของผู้เขียนบรรณนิทัศน์ เนื้อหาทั้งหมดในหนังสือ *Constructive Journalism: Precedents, Principles, and Practices* โดยศาสตราจารย์ปีเตอร์ โบร น่าจะทำให้เห็นตามความจริงที่ว่า เมื่อกาลเวลาผ่านไป สรรพสิ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ แม้ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎีที่ใช้อ้างอิงกันอย่างเป็นแบบแผน ดังเช่น หลักการหรือคุณค่าของงานวารสารศาสตร์ อย่่างไรก็ตาม แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงสู่ constructive journalism นั้น จะทำให้วัตถุประสงค์ วิธีการทำงาน และผลกระทบที่เป็นแรงกระเพื่อมออกสู่สังคมขยับออกไปจากวิธีคิดในงานวารสารศาสตร์แบบดั้งเดิมไปในหลายมิติ แต่สิ่งที่ทนต่อการพิสูจน์คือหลักแก่นสารอันเป็นคุณค่า และอุดมการณ์ของงานวารสารศาสตร์ที่ยังคงเป็นเสาเอกปักหลักให้นักวารสารศาสตร์แต่ละรุ่นได้ยึดถือในวิชาชีพ ทั้งเรื่องของความเป็นกลาง การไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด การทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม เหล่านี้ล้วนทำให้สื่อมวลชนกลายเป็นสถาบันหลักของสาธารณะที่เติบโตไปพร้อมกับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลง

หากพิจารณาถึงแนวคิด constructive journalism ซึ่งมีที่มาภายใต้การทำงานแบบ active journalism รวมทั้งเมื่อตีความวิธีการทำงานควบคู่ไปกับแนวคิดอื่นๆ เช่น public journalism, civic journalism, solutions journalism ฯลฯ จะเห็นได้ว่า เป็นแนวการทำงานที่อาจมองได้ว่าเป็นทั้ง “ทางเลือก” และ “ทางรอด” ภายใต้สถานการณ์นิเวศสื่อที่ซับซ้อนเปลี่ยนแปลง และเมื่อสังคมอยู่ในภาวะที่กำลังถูกกดดันในทุกระดับ ทั้งกับตัวผู้รับสาร สถาบันต่างๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ที่ส่วนหนึ่งทำให้จุดร่วมต่อการตระหนักต่อความเป็น

สาธารณะขาดช่วงไป ทำให้เอกภาพภายในสังคมไม่ชัดเจน ดังนั้นการทำหน้าที่สื่อมวลชนที่จะเชื่อมให้ทุกหน่วยย่อยในสังคมร่วมกันหาทางออก จึงน่าจะเป็นทางเลือกของการทำงานที่เอื้อประโยชน์ต่อทุกระดับ ในขณะที่ก็เป็นทางรอดของสังคมที่สื่อจะสามารถสร้างพื้นที่แห่งการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไปด้วยกัน

มุมมองหนึ่งแนวทางของวิชาชีพวารสารศาสตร์แบบ constructive journalism อาจมองได้ว่า เป็นแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ที่นำไปสู่การปฏิบัติตามปรัชญาแนวคิดหน้าที่นิยม (functionalism) ที่ให้ความสำคัญกับตัวสื่อในฐานะที่เป็นสถาบัน และเป็นกลไกของการพัฒนาสังคม โดยเชื่อว่า สื่อมีบทบาทหน้าที่ในการธำรงรักษาความสมดุลของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่สังคมผันผวน เกิดความโกลาหลยากต่อการจัดระเบียบ ปัญหาในสังคมยุคใหม่เพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นอุปสรรคในการขัดขวางการพัฒนาประเทศ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นกระบอกสู่การเป็นตะเกียงมากขึ้น แนวคิด constructive journalism ส่วนหนึ่งได้เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับทั้งนักวารสารศาสตร์และสำหรับสังคมในการกอบกู้ความสมดุลนั้นให้กลับมา เป็นปรัชญาพื้นฐานของแนวคิดสายบทบาทหน้าที่ที่สื่อต้องเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความสมานฉันท์และสงบสุขให้กับสาธารณะ

ถึงแม้ว่าแนวทางของงานวารสารศาสตร์ทั่วโลก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฝั่งสแกนดิเนเวียและอเมริกา) จะมีแนวโน้มพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปตามวิถีทาง constructive journalism ที่เห็นชัดขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อสังเกตสำหรับนักวารสารศาสตร์ทั้งที่เป็นภาควิชาการและวิชาชีพที่พึงพิจารณาร่วมด้วย ปีเตอร์ โบร ได้อยกตัวอย่างที่ทำให้เห็นจุดท้าทายของงานวารสารศาสตร์แนวใหม่ว่าจะยังคงรักษาความเป็นกลางได้อยู่หรือไม่ อย่างไร โดยเฉพาะวิธีคิดแบบ constructive journalism ส่วนหนึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า เป็นกระบวนการ “เลือกสรร” (selective) ประเด็นเพื่อนำเสนอ กระบวนการนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบุคคลในข่าว ตลอดจนท่าทีและวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่นำไปสู่หนทางการแก้ไข ปัญหา นักวารสารศาสตร์และนักสื่อสารมวลชน จึงจำเป็นต้องพึงระลึกถึงบทบาทที่มาพร้อมกับอำนาจในการเลือกสรรจัดการของตนเองด้วยเช่นกัน

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนบรรณนิทัศน์เชื่อว่า ในภาคปฏิบัติของงานวารสารศาสตร์ในยุคนี้ คงไม่สามารถใช้หลักการจากทฤษฎีชุดใดชุดเดียวได้เพื่อตอบโจทย์ของสังคม ทั้งนี้เพราะสังคมดำเนินไปอย่างเป็นพลวัต การปรับและเปลี่ยนแปลงจึงเป็นธรรมชาติของการก้าวไปข้างหน้า ถึงแม้ว่างานวารสารศาสตร์จะต้องปรับไปตามสังคมที่ผันแปรไปสู่การทำงานที่ “positive” “inspirational” และ “solution-based news” มากขึ้น แต่หัวใจสำคัญของงานวารสารศาสตร์ที่เป็นทั้งหลักการและอุดมการณ์วิชาชีพก็คงต้องยังอยู่ ยึดหยัดต่อการท้าทายและการพิสูจน์ในทุกสมัย โดยเฉพาะในวาระที่สังคมขับเคลื่อนไปด้วยนิเวศสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป รูปแบบของปัญหาในสังคมสมัยใหม่ที่ยากจะเข้าใจ รวมทั้งการเข้ามาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีผลประโยชน์ซับซ้อนมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ความพยายามในการนิยาม และกำหนดขอบเขตวิธีทำงานแบบ constructive journalism ให้เป็นระบบและอ้างอิงได้ดังเช่นหนังสือเล่มนี้นำเสนอ นับเป็นการขับเคลื่อนทางวิชาการแบบหนึ่ง เพื่อสำรวจตรวจสอบหลักวารสารศาสตร์ว่าควรปรับเปลี่ยนอย่างไร เพื่อให้ยังสามารถเป็นที่พึ่งของนักวิชาชีพที่กำลังถูกท้าทายจากบริบทสังคมสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยความสับสน ดังคำกล่าวของ ปีเตอร์ โบร ที่ให้ความสำคัญกับทฤษฎีและการใช้ทฤษฎีว่า “nothing is as practical as good theory”